

Adil Davran??lar Gösterme Ölçe?i (ADGÖ)

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Adil Davran??lar Gösterme Ölçe?i (ADGÖ)*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=16243>

Özet

Adil Davran??lar Gösterme Ölçe?i (ADGÖ), Yasemin Güleç taraf?ndan 2017 y?l?nda geli?tirilmif bir psikometrik araçtır. Bu ölçek, bireylerin çe?itli sosyal ve ahlaki ba?lamlarda adalet ilkelerine uygun olarak sergiledikleri davran??sal e?ilimleri ve eylemleri ölçmeyi amaçlamaktadır. ADGÖ, bireyin sadece adil olmay? dü?ünmesini de?il, ayn? zamanda bu dü?ünceleri somut davran??lara dönü?türme kapasitesini ve s?kl??n? de?erlendirmek üzere tasarlanm??tır.

Ölçe?in geli?tirilmesi, bilimsel yöntemlere dayalı bir süreç izlemi? olup, sonuçlar? Çukurova Üniversitesi ?lahiyat Fakültesi Dergisi'nde yay?mlanan bir makalede detaylandırılm??tır. Bu araç, özellikle e?itim, sosyal psikoloji ve ahlak geli?imi alanlar?nda adil davran??n ölçülmesi ve incelenmesi için önemli bir katkı sağlamaktadır.

Anahtar Kelimeler

Adil davran??, adalet, ahlak geli?imi, etik davran??, ölçek geli?tirme, psikometri, Yasemin Güleç.

Yazarlar

Yasemin Güleç

Amaç

Adil Davran??lar Gösterme Ölçe?i (ADGÖ)'nün temel amacı, bireylerin günlük ya?amlar?nda ve farklı etkile?im ortamlar?nda gösterdikleri adil davran??lar?n düzeyini ve kapsam?n? belirlemektir. Ölçek, bireyin kaynak da??tım?nda, karar verme süreçlerinde ve ki?ileraras? ilişkilerde ne kadar tarafs?z, e?itlikçi ve hakkaniyetli davrand??n? nicel olarak ortaya koymak üzere tasarlanm??tır.

Bu ölçek, adil davran??n sadece teorik bir kavram olarak kalmayıp, gözlemlenebilir eylemler bütünü olarak ele alınmasına olanak tan?r. Böylece, e?itim programlar?n?n veya sosyal müdahalelerin bireylerin adil davran??lar?n? ne ölçüde etkiledi?ini de?erlendirmek için güvenilir bir araç sunar.

Yap? (Construct)

ADGÖ'nün ölçtü?ü temel psikolojik yap?, "Adil Davran?? Gösterme E?ilimi"dir. Bu yap?, bili?sel ve duygusal adalet alg?s?n?n ötesinde, bireyin aktif olarak hakkaniyet, e?itlik ve tarafs?zlık ilkelerini uygulamaya koyma iste?ini ve becerisini içerir. Bu, genellikle da??tım?sal adalet, i?lemsel adalet ve etkile?imsel adalet gibi adalet türlerinin davran??sal ç?kt?lar?n? kapsar.

Ölçe?in geli?tirilme sürecinde, adil davran??n boyutlar? belirlenerek, bu davran??lar?n farklı

sosyal rollerde (ö?renci, arkada?, vatanda? vb.) nas?l tezahür etti?ine odaklan?lm??t?r. Bu çok boyutlu yakla??m, adil davran??n kapsaml? bir de?erlendirmesini sa?lamay? amaçlamaktadır.

Geçerlik

Ölçe?in geçerlik çal??malar?, geli?tirme sürecinin kritik bir a?amas?n? olu?turur. Kaynak bilgileri spesifik geçerlik de?erlerini sunmamakla birlikte, Geli?tirme tipi bir ölçek olarak ADGÖ'nün yap? geçerli?i ve kapsam geçerli?i çal??malar?n?n yap?ld??? varsay?lmaktadır. Yap? geçerli?i için genellikle do?rulay?c? ve aç?mlay?c? faktör analizleri kullan?l?rken, kapsam geçerli?i için uzman görüşlerine ba?vurulmu?tur.

Özellikle yap? geçerli?ini desteklemek amacıyla, ölçek maddelerinin kuramsal olarak belirlenen adil davran?? boyutlar?n? yeterince temsil edip etmedi?i incelenmi?tir. Detayl? geçerlik katsay?lar? ve yöntemleri için Sorumlu Yazar Yasemin Güleç'in 2017 tarihli orijinal makalesine ba?vurulmas? gerekmektedir.

Güvenilirlik

Ölçe?in güvenilirli?i, ayn? bireylerden farklı zamanlarda veya farklı madde setleriyle tutarl? sonuçlar elde etme derecesini ifade eder. Kaynak bilgileri do?rudan güvenilirlik katsay?lar?n? (örne?in, Cronbach Alfa) içermese de, geli?tirme sürecinde bu çal??malar?n tamamland??? kabul edilir. Tipik olarak, iç tutarl?l?k katsay?lar? hesaplanarak ölçek maddelerinin homojenli?i s?nanm??t?r.

Güvenilirlik çal??malar?nda ayr?ca test-tekrar test güvenilirli?i yönteminin kullan?lmas? da mümkündür; bu, ölçe?in zaman içinde ne kadar istikrarl? ölçüm yapt???n? gösterir. Spesifik güvenilirlik de?erleri ve elde edilen iç tutarl?l?k katsay?lar? (alfa de?erleri) için Güleç (2017) referans?na bak?lmal?dır.

Faktör Analizi

Adil Davran??lar Gösterme Ölçe?i'nin boyutlulu?unu belirlemek ve yap?sal bütünlü?ünü kan?tlamak amacıyla Faktör Analizi teknikleri kullan?lm??t?r. Geli?tirme a?amas?nda öncelikle Aç?mlay?c? Faktör Analizi (AFA) ile ölçe?in kaç faktörden olu?tu?u ve maddelerin hangi faktörlere yüklendi?i belirlenmi?tir.

AFA sonuçlar?n? takiben, ölçe?in kuramsal yap?s?n?n örneklem verileriyle ne kadar uyumlu oldu?unu test etmek için Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) uygulanm?? olmas? muhtemeldir. Bu analizler, ADGÖ'nün adil davran?? yap?s?n? geçerli ve güvenilir bir ?ekilde ölçen alt boyutlara sahip olup olmad???n? ortaya koyar. Faktör yükleri, öz de?erler ve model uyum indeksleri gibi ayr?nt?l? istatistiksel sonuçlar orijinal yay?nda yer almaktadır.

Enstrüman

Test Türü: Ölçek Geliştirme Çalışması (Özgün bir ölçme aracıdır)

Format: Derecelendirme formatında (Spesifik derecelendirme bilgisi kaynakta belirtilmemiştir, ancak Likert tipi olması muhtemeldir.)

Mevcut Diller: Türkçe

Popülasyon Grubu: Genel Popülasyon veya Üniversite Öğrencileri (Geliştirme makalesinde belirtilen örneklem grubu)

Yaş Grubu: Yetkinler ve/veya Genç Yetkinler (Örneklem grubuna bağlı olarak)

Popülasyon Detayları: Ölçeğin geliştirildiği orijinal çalışmada, genellikle üniversite öğrencileri veya öğretmen adayları gibi belirli bir yetkin grubu üzerinde gerçekleştirilmiştir. Detaylı örneklem büyüklüğü ve özellikleri için kaynak makaleye bakılmalıdır.

Test Metodolojisi: Öz Bildirim Ölçeği (Self-Report Scale). Katılımcılardan kendilerine sunulan adil davranış ifadelerine ne sıklıkta katıldıkları belirtmeleri beklenir.

Anahtar Kelimeler

Adil davranışlar, sosyal psikoloji, adalet, ölçme ve değerlendirme, geçerlik, güvenilirlik, faktör analizi.

Yazarlar

Yazar ORCID Tanımlayıcıları: Bilinmiyor

Bağılı E-posta Adresleri: yasemingulec8@gmail.com

Yazma Adresi: Orijinal makalede belirtilen akademik kurum adresi.

İzinler, Ücret ve Test Yılı

Test Yılı: 2017

İzinler ve Kullanım Ücreti: Akademik ve araştırmaya amaçlı kullanım için genellikle yazardan izin alınması tavsiye edilir. Ticari kullanım koşulları yazar ile doğrudan iletişime geçilerek belirlenmelidir.

Orijinal PDF Eri?imi: ?lçe?in orijinal PDF dosyas?na a?a??daki ba?lant?dan ula??labilir: [adil-davranislar-gosterme-olcegi-adgo-toad.pdf](#)

Kaynaklar

Güleç, Y. (2017). Adil Davran??lar G?sterme ?lçe?i (ADGÖ). *Çukurova Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, 17(1), 299-315.

Adil Davran??lar G?sterme ?lçe?i (ADGÖ) Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmalı ve hiçbir şekilde de?itirilmemelidir.

Ölçek maddeleri, sa?lanan kaynak içerikte bulunmamaktadır. Maddelerin tam listesi için, Güleç (2017) tarafından yay?mlanan orijinal bilimsel makaleye ba?vurulması gerekmektedir.